

Plan och detaljbudget 2020

Innehåll

Uppföljningen ska bidra till insyn, lärande och utveckling.....	3
20 fokusområden	4
Utmaning: Fysisk planering.....	4
Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning	4
Utmaning: Näringslivsutveckling	5
Utmaning: Digital transformation.....	6
Utmaning: Social sammanhållning och trygghet.....	7
Utmaning: Klimat och miljö	7
Struktur för uppföljning av fokusområdena	8
Övrig uppföljning	10
Dotterbolag	10
Organisationer som GR transfererar medel till.....	10
Påverkan	11
Internt arbete.....	12
Detaljbudget 2020	14
God ekonomisk hushållning	15
Detaljbudget	16

Uppföljningen ska bidra till insyn, lärande och utveckling

I juni 2019 beslutade Göteborgsregionens förbundsfullmäktige om en ny strategisk inriktning för åren 2020–2023. Den innehåller sex utmaningar som förbundsstyrelsen har i uppdrag att särskilt arbeta med under fyraårsperioden. Det handlar om aktuella samhällsfrågor där ett regionalt samarbete kan göra stor skillnad: Fysisk planering; Utbildning och kompetensförsörjning; Näringslivsutveckling; Digital transformation; Social sammanhållning och trygghet; Klimat och miljö. Med detta följer en förväntan på Göteborgsregionen (GR) att driva ett sammanhållet arbete för att möta utmaningarna samt följa upp om arbetet får ett önskat resultat.

Under 2020 kommer GR att driva processer och genomföra ett stort antal aktiviteter som utgår från uppdraget såsom det är beskrivet i förbundsordningen. Det handlar till exempel om att skapa mötesarenor, erbjuda kompetensutveckling, driva utvecklingsprojekt tillsammans med kommunerna samt myndighetsutövande i form av den regionala gymnasieantagningen.

Många av dessa aktiviteter är en del av en löpande verksamhet och kommer inte att redogöras för här. I Plan och detaljbudget 2020 beskrivs istället vilka delar av verksamheten som särskilt följs upp och analyseras under året.

Ett syfte med uppföljningen är att underlätta för beslutsfattare att få insyn i GR:s verksamhet. Ett annat är att bidra till reflektion. Genom att analysera aktivitetens kvalitet och resultat skapas ett underlag för lärande som leder till utveckling.

20 fokusområden

Under 2020 ska 20 fokusområden särskilt följas upp och analyseras. Fokusområdena är kopplade till de sex utmaningarna i Strategisk inriktning 2020–2023. I vissa fall är ett fokusområde relevant för att möta flera av utmaningarna.

Under 2020 kommer Göteborgsregionen (GR) särskilt att följa upp:

Utmaning: Fysisk planering

- **Arbetet med att fördjupa Göteborgsregionens strukturbild genom att ta fram stöd för utvecklingen i stationssamhällena och i de gröna kilararna.**

I Strategisk inriktning 2020–2023 betonas vikten av att fördjupa Göteborgsregionens strukturbild. En metod för fördjupning är att ta fram planeringsunderlag som kan ligga till grund för gemensamma överenskommelser kring den regionala tillväxten. Under 2020 fokuseras arbetet framför allt på stationssamhällena och de gröna kilararna. Stationssamhällena är befintliga och kommande samhällen som har en järnvägssta-

tion. Gröna kilar är de större sammanhängande skogs- och jordbrukslandskap som når djupt in mot stadsområdet.

- **Insatser för att öka incitamenten för klimat-effektiv mobilitet.**

Göteborgsregionen växer starkt och behovet av en utbyggd infrastruktur är stort. En stor del av det löpande arbetet fokuseras på att driva infrastrukturfrågor. Det är långa såväl planerings- som produktionstider innan infrastrukturen är utbyggd. Storstadsregionens olika transportsystem måste fungera optimalt även under utbyggnadstiden.

Utmaning: Utbildning och kompetensförsörjning

- **Insatser för att säkra kompetensförsörjningen i regionens kommuner och näringsliv.**
Under 2020 kommer kompetensförsörjning fortsatt att vara en stor fråga för såväl offentliga som privata arbetsgivare. GR:s arbete med strategisk kompetensförsörjning och kompetensutveckling växlas upp och befintliga arenor och samverkansplattformar vidareutvecklas.
- **Insatser för att stärka kommunernas attraktivitet som arbetsgivare.**
För att möta kompetensbehoven är det viktigt att kunna attrahera, rekrytera och behålla rätt medarbetare. Under året prioriteras insatser som stärker kommunernas arbetsgivarvarumärke.
- **Utvecklingen av nya koncept och samarbeten för prao och andra former av praktik för att ytterligare stärka kommunernas förutsättningar att vidareutveckla detta arbete.**

Under 2018 blev prao obligatoriskt för grundskolan, vilket har medfört att allt fler aktörer har valt att samarbeta med GR kring samordning av praoplatser. Likaså har GR inlett samarbeten med lärosäten i regionen kring verksamhetsförlagd utbildning.

- **Arbetet med det regionala samrådet kring gymnasieutbildningar för att stärka kommunernas samverkan på området.**
Att säkerställa ett brett utbildningsutbud i regionen är av stor vikt, inte minst på grund av att antalet elever kommer att fortsätta öka under de kommande åren.
- **Utvecklingen av regionala utbildningskoncept för vuxna som passar olika målgrupper.**
En fortsatt satsning på att bredda utbildningskoncept inom vuxenutbildning behövs för att möta utmaningarna när det gäller matchningen på arbetsmarknaden.

- **Stödet till kommunerna i arbetet med att verka för fullföljda studier för alla elever.** GR har idag nationellt ledande kunskap på området fullföljda studier och har skapat evidens i frågan. För närvarande driver GR flera stora projekt för såväl grundskola som gymnasieskola.
- **Insatser som stärker kommunernas förutsättningar för samarbete med Arbetsförmedlingen.** Under 2020 väntas stora förändringar inom arbetsmarknadspolitiken. En reformering av Arbetsförmedlingen ska påbörjas, för att vara fullt genomförd 2021. I de förändringar som sker behöver samarbetet mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen bibehållas och stärkas.

Utmaning: Näringslivsutveckling

- **Regionala analyser när det gäller behovet av, och tillgången på, mark för näringslivet.** En hållbar regional näringslivsutveckling kräver en långsiktig plan för att säkra mark för näringslivet. Uppföljningen görs tillsammans med Business Region Göteborg (BRG). BRG och GR har sedan lång tid ett nära samarbete kring näringslivsutveckling som regleras i ett samverkansavtal. Under 2020 kommer GR även att följa utvecklingen av medlemskommunernas arbete med det näringslivsstrategiska programmet för 2018–2035 och dess effekter.
- **Göteborg & Co:s insatser för att stärka besöksnäringen i GR:s 13 medlemskommuner.** Ett brett samarbete inom besöksnäringen är nyckeln för att Göteborgsregionen ska fortsätta att vara attraktiv och utvecklas till en hållbar destination. Samarbetet mellan Göteborg & Co och GR regleras i ett samverkansavtal som uppdaterades 2019. Under 2020 ska GR särskilt följa effekterna av de nya arbetssätt som är en följd av avtalet.

Utmaning: Digital transformation

- **Kompetensutvecklingsinsatser som ökar den digitala kunskapen hos politiker, chefer och medarbetare i kommunerna.**
Göteborgsregionen ska i enlighet med den nationella digitaliseringsstrategin verka för att digitaliseringens möjligheter tas till vara. En grundläggande förutsättning för att digitala strategier ska omvandlas till handling är att politiker, chefer och medarbetare i kommunerna har digital kunskap och kompetens som främjar en utveckling av produkter och tjänster som kommer invånare till godo.
- **Införandet av Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) i kommunerna.**
Den digitala transformationen behöver också ske i gränssnittet mellan kommunernas och regionens verksamhet för att säkerställa en god och tillgänglig hälso- och

sjukvård för samtliga invånare. Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) är ett samarbete mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland. Målet är en modern informationsmiljö som ger invånarna en tillgänglig hälso- och sjukvård med hög kvalitet och stor delaktighet. Under 2020 intensifieras arbetet för kommunernas del.

- **Insatser och regionala överenskommelser som stöder kommunerna i arbetet med förskolans och skolans digitalisering.**
Skolväsendets nationella digitaliseringsstrategi består av mål som ska uppnås till 2022. Hösten 2018 trädde reviderade läroplaner som gäller digitalisering i kraft. GR erbjuder insatser i förskolor och skolor samt systemstöd för att underlätta kommunernas arbete.

Utmaning: Social sammanhållning och trygghet

- **Insatser som ökar kommunernas förutsättningar att arbeta mer kunskapsbaserat, för att stärka ungas hälsa i Göteborgsregionen.**
I Strategisk inriktning 2020–2023 pekas goda livsvillkor för barn och unga ut som särskilt angeläget för att möta utmaningen med social sammanhållning och trygghet. Det finns stora vinster, både för individen och samhället, med att bryta den negativa trend som nu finns för ungas ohälsa. Tidiga och förebyggande insatser samt samordning mellan kommunens verksamheter och mellan kommun och region är särskilt viktiga områden att utveckla. Detta arbete ska bygga på väl underbyggd kunskap, från forskning och praktik, för att uppnå bästa möjliga effekt.
- **Insatser som stärker kommunerna som aktör i vårdsamverkan med Västra Götalandsregionen.**
Utmaningen med social sammanhållning och trygghet innefattar den pågående omställningen av svensk hälso- och sjukvård. Utvecklingen av en nära vård pågår på nationell, regional och lokal nivå vilket ställer ökade krav på såväl huvudmännens enskilda som gemensamma åtaganden. Formerna för vårdsamverkan med Västra Götalandsregionen behöver fortsatt utvecklas för att ge bättre förutsättningar för en framgångsrik omställning till nära vård.
- **Insatser för att stärka kommunernas arbete med mottagandet av nyanlända med fokus på utbildning och etablering.**
Under 2020 ska kommunerna i GR ta emot 968 nyanlända genom anvisning från Migrationsverket. Kommunerna behöver stödja dessa personer, liksom de personer som bosätter sig på egen hand samt dem som redan varit i Sverige under en tid. Detta för att säkerställa goda förutsättningar för mottagande med fokus på utbildning och etablering.
- **Insatser för att stärka kommunernas arbete med marginaliserade grupper och personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.**
Under 2020 förväntas efterfrågan på kompetens vara fortsatt hög. Samtidigt bedöms arbetslösheten öka. Arbetslösheten är störst bland utrikes födda och personer som enbart har gått grundskola eller motsvarande samt saknar utbildning helt. Under 2020 prioriteras insatser som stödjer kommunernas arbete för att fler ska komma i arbete och minska beroendet av ekonomiskt bistånd.

Utmaning: Klimat och miljö

- **Arbetet med att planera för regional tillgång till dricksvatten.**
Tillgången till dricksvatten är en avgörande faktor för fortsatt tillväxt i regionen. Under året kommer GR att samordna kommunernas insatser med den regionala vattenförsörjningen.
- **Insatser som stöder kommunernas arbete med att minska CO2-utsläppen.**
Utifrån rapporter från FN:s klimatpanel IPCC krävs en snabb minskning av klimatstörande utsläpp. GR arbetar kontinuerligt med att optimera och förbättra infrastrukturen för att bland annat minska klimatpåverkan från transporter. Utbyggnad av infrastruktur är långsamma processer och därför bör GR även fokusera på andra områden där det finns en potential till ökad klimatprestanda.

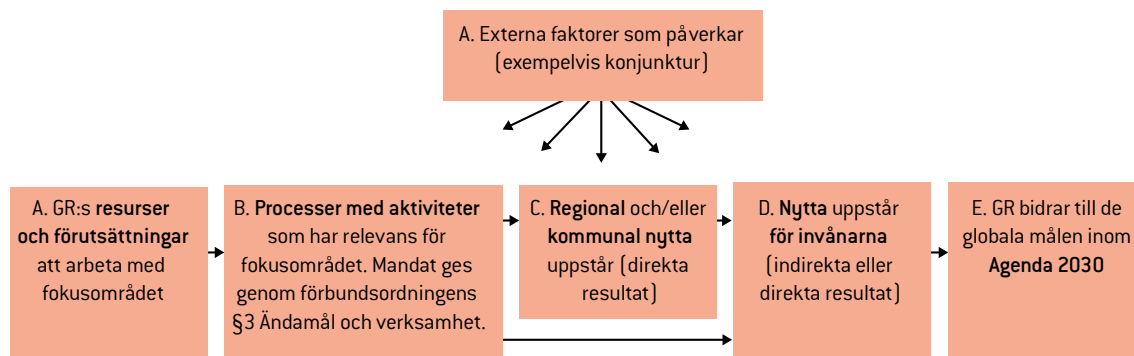
Struktur för uppföljning av fokusområdena

De 20 fokusområdena ska följas upp och analyseras med en gemensam struktur. I uppföljningen beskrivs fokusområdet som en logisk kedja i fem steg (se bild nedan).

För att åstadkomma ett lärande i organisationen kommer uppföljnings- och analysarbetet involvera olika parter (till exempel beredningsansvariga för styrgrupperna, analytiker samt representanter i GR:s nätverk).

Uppföljningen och analysen sammanställs

i delårsrapporten i augusti och i årsredovisningen för 2020. Eventuella avvikelser tas upp i delårsrapporten i april. Utöver detta följs den ekonomiska utvecklingen månadsvis och rapporteras till förbundsdirektören samt GR:s ledningsgrupp.

Frågor som ska besvaras i uppföljnings- och analysarbetet

A. Förutsättningar

För att bedöma arbetet inom ett fokusområde är det relevant att titta på vilka förutsättningar som funnits under året.

- Vilka resurser och andra förutsättningar har GR haft för att arbeta med fokusområdet under 2020?
- Vilka externa faktorer kan antas ha påverkat arbetet?

B. Processer och aktiviteter

Det är relevant att skapa sig en övergripande uppfattning om vilka processer och aktiviteter som genomförts samt deras kvalitet.

- Vilka huvudsakliga aktiviteter har GR genomfört inom fokusområdet under 2020?
- Hur många kommuner och/eller individer har omfattats av aktiviteterna?
- Vilken kvalitet har aktiviteterna haft?

C. Regional och/eller kommunal nytta

En stor del av GR:s verksamhet handlar om att skapa regional och/eller kommunal nytta. I analysarbetet måste GR först beskriva vilken nytta som ska skapas inom fokusområdet och sedan söka efter tillförlitliga tecken på att denna nytta faktiskt uppstår.

- Vilken regional och/eller kommunal nytta är fokusområdet tänkt att skapa?
- Vilka tecken finns på att den regionala och/eller kommunala nyttan uppstår?
- Vilka lärdomar kan dras när det gäller utformningen av GR:s aktiviteter och deras förmåga att leda till avsedd regional och/eller kommunal nytta?

D. Nyttan för invånarna

GR arbetar för att stärka kommunernas förutsättningar att möta invånarnas behov. Det inne-

bär att den förväntade nyttan för invånarna är beroende av hur en annan organisation agerar (till exempel skolan eller äldreomsorgen). Det betyder att nyttan för invånarna sällan kan sägas vara direkt skapad av GR:s aktiviteter. Situationen för Göteborgsregionens invånare är ändå relevant i analysarbetet, eftersom kunskapen kan användas för att vidareutveckla GR:s stöd till kommunerna.

- Vilken förbättring för invånarna är det tänkt att fokusområdet ska skapa?
- Hur har situationen för invånarna i Göteborgsregionen utvecklats under 2020?
- Bör denna utveckling få konsekvenser för utformningen av GR:s processer och aktiviteter kommande verksamhetsår?

E. Agenda 2030

Hur Göteborgsregionen utvecklas när det gäller de globala målen inom Agenda 2030 är beroende av en mängd faktorer, till exempel konjunktur, lagstiftning och andra offentliga aktörers agerande. I uppföljnings- och analysarbetet ska GR följa utvecklingen för de mål som har relevans för fokusområdet. Detta kan ge kunskap om hur stödet till kommunerna bör utformas.

- Hur utvecklas Göteborgsregionen i förhållande till de globala mål som har relevans för fokusområdet?
- Bör denna utveckling få konsekvenser för utformningen av GR:s processer och aktiviteter kommande verksamhetsår?

Övrig uppföljning

Utöver de 20 fokusområdena kommer Göteborgsregionen (GR) att särskilt följa ytterligare några verksamheter under 2020.

Dotterbolag

Förbundsstyrelsen ska ha löpande uppsikt över GR:s verksamhet. Utöver detta har styrelsen även en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över koncernens bolag. Detta innebär att förbundsstyrelsen årligen ska pröva om bolagens verksamhet har varit förenlig med ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR)

ISGR är ett aktiebolag som ägs helt av GR. Skolan startade 1997 i samverkan mellan de 13 medlemskommunerna, regionens näringsliv och universitet.

Lokalfrågan har under många år varit ett utvecklingsområde. Den är fortfarande central att följa ur ett ägarperspektiv under 2020.

Gryning Vård

Gryning Vård är ett aktiebolag som bildades 2001 och ägs av de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland. Göteborgsregionen (GR) äger 54 procent och bolaget är idag landets största inom HVB (hem för vård och boende).

Gryning Vård befinner sig i en omställningsfas och under 2020 kommer GR att följa bolagets förmåga att anpassa verksamheten för att kunna möta kommunernas behov.

Organisationer som GR transfererar medel till

GR transfererar medel till flera organisationer. Under 2020 kommer några av dem att följas särskilt.

Mistra Urban Futures

GR är sedan tio år en av flera aktörer bakom Mistra Urban Futures, ett internationellt centrum som sammanför forskare och praktiker inom hållbar stadsutveckling.

Vid årsskiftet upphör planenligt finansie-

ringen från Mistra. Mistra Urban Futures byter då namn till Centrum för hållbar stadsutveckling (Centre for Sustainable Urban Futures). Konsortierådet, där GR ingår, har tecknat ett nytt avtal och under 2020 kommer GR särskilt att följa centrumets etablering utifrån de nya förutsättningar som konsortialavtalet skapar.

Stiftelsen Korsvägen

GR är en av stiftarna till Stiftelsen Korsvägen som äger Universeum AB. Stiftelsen har arbetat fram en ny målbild för Universeum:

Genom att skapa ett tekniskt avancerat och innehållsmässigt innovativt science center i absolut världsklass ska Universeum de kommande 15 åren bidra till ökad kunskap och kreativitet, teknikutveckling samt innovationskapacitet inom en bredd av samhällsutmaningar. Dessutom ska Universeum knytas närmare pågående forskning – ämnesspecifk och didaktisk, öka sin attraktionskraft och generera stärkta intäkts- och besöksflöden.

Under 2020 ska GR bidra med 12,5 miljoner i utvecklingsbidrag till Universeum, enligt beslut i förbundsstyrelsen och förbundsfullmäktige (diarienummer 2017-00308.013). Hälften av dessa tas av det egna kapitalet och den andra hälften bidrar medlemskommunerna med. Under året kommer GR särskilt att följa tidplanen och processen för arbetet med Universeums visualiseringsdom och publika visualiseringslabb som är viktiga satsningar för att nå målbilden.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom)

Västkom är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. Uppdraget är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå. Under 2020 kommer GR särskilt att bidra till och följa upp utvärderingen av det nu gällande hälso- och sjukvårdsavtalet samt införandet av Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM).

Påverkan

Enligt GR:s förbundsordning ska verksamheten bidra till att stärka Göteborgsregionen regionalt, nationellt och internationellt. Under 2020 görs detta på flera områden.

Regional påverkan

I Västra Götalandsregionen lyfter GR in storstadsregionens perspektiv i frågor som rör transportinfrastruktur, kollektivtrafik, hälso- och sjukvård samt integration.

Utöver vårdsamverkan och arbetet med Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) kommer GR under 2020 att delta i, och särskilt följa, arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (RUS). GR kommer också att bidra in i den regionala och nationella infrastrukturplaneringen.

Nationell påverkan

På den nationella nivån verkar GR bland annat i frågor som rör kunskapsutveckling i socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård, arbetsmarknad och utbildning samt i frågor som befinner sig i gränssnittet mellan kommun, region och stat.

GR är en självklar part i nationella sammanhang och samarbetar med aktörer som Sveriges kommuner och landsting (SKL), Socialstyrelsen, Skolverket och Utbildningsdepartementet. GR utgör en delregional samverkans- och stödstruktur (RSS) och deltar aktivt i nationella sammanhang kring kunskapsstyrningsfrågor inom det sociala området. GR bedriver också ett nationellt påverkansarbete för att belysa kommunala och regionala utmaningar och behov. Ett aktuellt exempel är kompetensförsörjning inom förskola, skola, vård och omsorg.

Internationell påverkan

Många projekt och insatser finansieras med EU-medel. Därför arbetar GR strategiskt inför utformningen av EU:s framtida program och fonder, så att de svarar mot de behov som finns hos medlemskommunerna. Under 2020 ligger fokus på dialogen med ESF-rådet och Tillväxtverket för att optimera förberedelserna inför nästa programperiod.

I nära samarbete med Göteborgs Stad arbetar GR för att stärka kommunernas eget EU-arbete. Utgångspunkten är det EU-handslag som

politiker på nationell och regional nivå gjorde 2017. Här finns tre åtaganden: att synliggöra det EU-arbete som redan görs i kommunerna, öka kompetensen hos politiker, personal och invånare samt möjliggöra påverkan.

GR har även uppmärksammats av bland annat EU-kommissionen kring modellen för samverkan gällande gymnasial yrkesutbildning. Ett mål är att hitta framtida partnerskap för arbetet med yrkesutbildningar såväl nationellt som internationellt.

Internt arbete

HR

Under 2020 utvecklas löneprocessen ytterligare och en tydlig strategi med mål både på kort och lång sikt kommer att tas fram. Förmånerna för anställda, som tidigare reglerades i det nyligen uppsagda lokala kollektivavtalet, ses över och moderniseras.

GR:s chefer kommer att få kontinuerlig kompetensutveckling inom HR-området och under 2020 ska samtliga genomgå en grundläggande arbetsmiljöutbildning.

Kommunikation

GR utvecklar kommunikationen för att bli tydligare gentemot medlemskommunerna, men också när Göteborgsregionens frågor lyfts i Västra Götalandsregionen, nationellt och internationellt.

Under 2020 ska webbsidan utvecklas, så att GR lever upp till kraven i den nya lagen om tillgänglighet till digital offentlig service. Lagen genomför EU:s så kallade webbtillgänglighetsdirektiv. Webben ska också anpassas till GR:s visuella identitet samt byggas om så att det blir enkelt för besökarna att hitta rätt.

Nätverket för kommunikationschefer som bildades 2017 kommer under året att fortsätta arbeta med uppdraget att lyfta upp de regionala frågorna på lokal nivå samt vara ett strategiskt stöd till kommuncheferna i prioriterade frågor.

Hållbarhet

Under 2020 kommer personalens resor vara i fokus. Rese- och mötespolicyn ska uppdateras och målet är att andelen tjänsteresor med flyg och egen bil ska minska till förmån för använd-

ning av tåg, elbilar, laddhybrider samt cyklar. GR kommer också fortsatt att skapa förutsättningar för effektiva distansmöten.

När det gäller personalens val av färdmedel till och från jobbet arbetar GR vidare för att öka andelen resor med cykel samt att skapa en cykelvänlig arbetsplats.

Politisk organisation

Förbundsstyrelsen har gett förbundsdirektören i uppdrag att under 2020 utreda vilken politisk organisation och struktur som är mest relevant för att genomföra förbundets uppdrag. Dessutom ska möjliga samarbetsformer med kommuner utanför GR utredas.

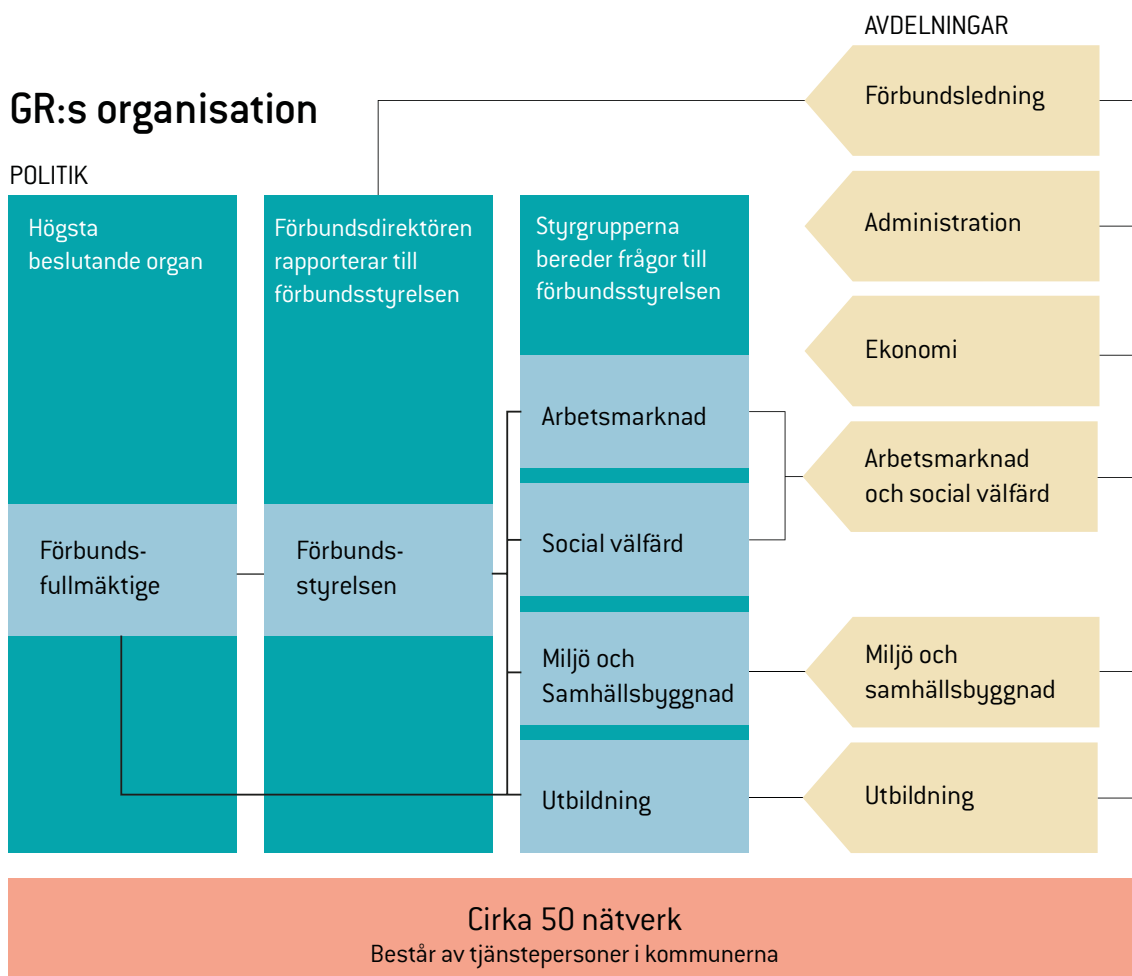
Den nuvarande organisationen för GR, som är ett kommunalförbund, ser ut enligt följande:

Förbundsfullmäktige är den högsta beslutande församlingen och har 105 ledamöter och lika många ersättare. Förbundsstyrelsen med 22 ledamöter och 11 ersättare är förbundets ledande politiska förvaltningsorgan.

Förbundsfullmäktige har, utöver förbundsstyrelsen, också tillsatt två nämnder. Dels skolenämnden för ISGR (internationella skolan i Göteborgsregionen), dels Utbildningsgruppen som är antagningsnämnd för regionens gymnasieantagning.

Förbundsstyrelsen har utsett tre politiskt tillsatta styrgrupper med 15 ledamöter vardera som är beredande till förbundsstyrelsen. Även Utbildningsgruppen bereder ärenden till styrelsen.

Förbundsfullmäktige tillsätts av medlemskommunerna utifrån valresultatet i respektive kommun. Förbundsstyrelsen och styrgrupperna tillsätts utifrån en annan princip, nämligen det samlade valresultatet i de 13 medlemskommunerna. GR har en valberedning som driver detta nomineringsarbete och de politiska representanterna nomineras in via partierna i Göteborgsregionen.

Detaljbudget 2020

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunalförbund ha en god ekonomisk hushållning samt ta fram mål och riktlinjer för hur detta ska uppnås. Göteborgsregionen (GR) bestämmer själv hur dessa ska formuleras, eftersom god ekonomisk hushållning inte är förtydligad i lagen. Lagrådsremissen skriver att det handlar om att:

... på olika sätt skapa goda förutsättningar för att i ett mer långsiktigt perspektiv klara den kommunala verksamheten och ekonomin, även om det uppstår olika typer av störningar.

Begreppet god ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner. Dels handlar det om att hushålla i tiden, dels om att hushålla över tiden. Detta betyder att ekonomin ska vägas mot verksamhetens behov på kort och lång sikt.

Dessutom har begreppet god ekonomisk hushållning både ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv. Verksamhetsperspektivet betyder att GR måste bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det måste finnas ett klart samband mellan resurser, prestationer, resultat och effekter. Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

GR:s riktlinjer för god ekonomisk hushållning

GR har tagit fram riktlinjer och mål, som anger ambitionsnivån för den egna finansiella ställningen och utvecklingen.

GR:s verksamheter ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt så att de gör mesta möjliga nytta för medlemskommunerna. Verksamheten och kostnaderna ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.

GR ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån förbundsstyrelsens reglementen, riktlinjer och beslut.

GR ska främja och följa upp att verksamheterna kontinuerligt utvecklar kvaliteten.

Tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.

GR ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd samt ha klara regler för hur risker ska hanteras.

Det ska finnas tydliga regler och riktlinjer för finansförvaltningen.

GR ska eftersträva en välskött ekonomi där all verksamhet bedrivs i en anda av god ekono-

misk hushållning och enligt förbundsstyrelsens beslut om finansiella mål och ramar.

Förbundsstyrelsens beslut om budgeten är överordnat verksamheten. Vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för verksamhetens totala utrymme.

GR:s olika avdelningar ska se till att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till budgeten och den strategiska inriktningen. Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelse är avdelningarna skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten mot en budget i balans.

Den totala sjukfrånvaron för GR:s medarbetare ska hållas på en fortsatt låg nivå.

Sjukfrånvaron ska understiga 3,5 procent på helåret.

GR:s finansiella mål

Enligt kommunallagen ska ekonomin vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna och det så kallade balanskravet är en miniminivå för det ekonomiska resultatet. Detta betyder att GR inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. GR:s övergripande finansiella mål för ekonomin är följande:

GR ska redovisa ett genomsnittligt positivt ekonomiskt resultat över en femårsperiod.

Intäkterna ska överstiga kostnaderna.

Det egna kapitalet ska inte understiga den årligt beräknade nivån.

Långsiktigt ska det egna kapitalet vara större än skulderna, inklusive pensionsskulden
Soliditeten inklusive pensionsskulden ska vara positiv.

Den sammanlagda nettolåneskulden ska inte öka.

GR:s investeringar ska finansieras med egna medel.

Uppföljning och återkoppling

GR följer kontinuerligt upp om verksamheten lever upp till riktlinjerna för en god ekonomisk hushållning. Under året tas följande rapporter fram:

- Två delårsrapporter. Dels för perioden januari till och med april, dels för perioden januari till och med augusti, inklusive helårsprognoser.
- Årsredovisning med resultat och bokslut.

Utöver detta tas lägesrapporter fram för varje månad. Dessa är enklare till sin natur och

omfattar inte helårsprognoser. Dessutom ska medarbetare som har ett verksamhetsansvar kontinuerligt följa upp och rapportera förändrade förutsättningar och avvikelser från plan och budget.

Om förutsättningarna förändras under året kan beslut om justeringar inom ramen för budgeten tas enligt delegering av verksamhetsansvaret.

GR är en lärande organisation. Omvärldsbevakning, analys, planering och återkoppling samt internkontroll är processer som berör alla inom organisationen. GR:s chefer ansvarar för att motivera och engagera medarbetare i dessa processer. Cheferna ska dessutom ta fram relevanta underlag till GR:s politiker som har ansvar för styrning och tillsyn.

GR gör en samlad bedömning om kraven på en god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Graden av måluppfyllelse anges enligt nedanstående skala:

	Målet ej uppfyllt
	Målet delvis uppfyllt
	Målet helt uppfyllt

Detaljbudget

För att skapa stabilitet i verksamheten behöver GR ha ett positivt resultat. För närvarande finns det en solid grund att stå på och GR klarar enstaka år med ett negativt resultat, eftersom det finns ett upparbetat eget kapital.

Budgeten är en ram som anger vilka resurser som finns för att skapa bästa möjliga verksamhet. För att uppnå en god ekonomistyrning behöver ekonomin vara integrerad med styrningen av verksamheten. På GR är ansvaret decentraliserat och budget, personal- och verksamhetsansvar är tätt sammanknutna. Chefer och medarbetare ges tillit att nå förväntade resultat, utifrån ett tydligt uppdrag och uttalade mål.

Resultatbudget

Resultatbudgeten är en sammanställning över de kostnader och intäkter GR räknar med under kommande verksamhetsår. GR:s budgeterade resultat för 2020 är -9 750 tkr.

Användning av eget kapital

Detaljbudgeten för kommande år är underbalanserad, eftersom GR planerar att nyttja det egna kapitalet om 9 750 tkr, med hänvisning till synnerliga skäl.

GR är en av stiftarna i Stiftelsen Korsvägen som äger Universeum. Under 2020 ska GR bidra med 12 500 tkr i utvecklingsbidrag enligt beslut i förbundsstyrelse och förbundsfullmäktige (diarienummer 2017-00308.013). Hälften av dessa tas av det egna kapitalet och den andra hälften bidrar medlemskommunerna med.

Tabell 1. Resultatbudget 2019–2020, tkr.

RESULTATBUDGET	2019	2020
Verksamhetens intäkter	455 831	528 707
varav årsavgifter avsedda för GR:s verksamhet	47 991	49 014
varav årsavgifter transfererade till andra regionala organisationer	28 478	28 640
Verksamhetens kostnader	-451 882	-534 886
Avskrivningar	-3 669	-3 611
Verksamhetens nettokostnader	280	-9 790
Skatteintäkter/Generella statsbidrag och utjämning	-	-
Verksamhetens resultat	280	-9 790
Finansiella intäkter	30	50
Finansiella kostnader	-10	-10
Resultat efter finansiella poster	300	-9 750
Extraordinära poster	-	-
Årets resultat	300	-9 750

Under 2020 ska GR:s webbsida utvecklas, bland annat för att säkerställa att GR lever upp till kraven i den nya lagen om tillgänglighet till digital offentlig service. Lagen genomför EU:s så kallade webbtillgänglighetsdirektiv. Webben ska också anpassas till GR:s visuella identitet samt byggas om så att det blir enkelt för besökarna att hitta rätt. För arbetet med att utveckla webben beräknas maximalt 2 000 tkr av det egna kapitalet att användas.

Utöver dessa insatser kommer Gymnasieantagningens IT-utveckling att fortsätta och som en konsekvens av detta avräknas 1 500 tkr av de medel som är öronmärkta sedan tidigare, enligt beslut i samband med årsredovisningen för 2017 (diarienummer 2017-00122.022).

Sammanfattningsvis planeras således eget kapital om sammanlagt 9 750 tkr nyttjas för tre större planerade insatser under 2020. 6 250 tkr avser GR:s bidrag till Stiftelsen Korsvägen, 2 000 tkr till utveckling av GR:s externa webbsida och 1 500 tkr till Gymnasieantagningens fortsatta IT-utveckling.

GR:s egna kapital kommer även efter dessa insatser överstiga den identifierade miniminivån. Den 31 december 2019 bedöms det egna kapitalet överstiga 55 500 tkr och den bedömda lägstanivån ligger på 39 150 tkr. Efter att det egna kapitalet tagits i anspråk på det sätt som beskrivs ovan, ligger nivån på det egna kapitalet drygt 6 000 tkr över bedömd lägsta nivå. Därför ställs inga krav på en återställning kommande år. Ekonomisk balans kommer under 2020 att mätas och följas upp gentemot lagd budget, i enlighet med GR:s riktlinjer för en god ekonomisk hushållning.

Balansbudget och nyckeltal

GR använder sig av nyckeltalen soliditet och likviditet för att säkerställa den finansiella ställningen på kort och lång sikt.

Soliditet definieras här som eget kapital i förhållande till balansomslutningen.

Soliditeten anger den finansiella ställningen på lång sikt, vilket betyder att den visar vilken beredskap GR har att möta oförutsedda händelser, till exempel framtida resultatförsämringar.

Likviditet definieras här som förhållandet mellan omsättningstillgångar (exklusive varulager) och kortfristiga skulder. Kassalikviditeten visar vilken beredskap som finns för att klara de löpande betalningarna.

Tabell 2. Balansbudget 2019–2020, tkr.

BALANSBUDGET	19-12-31	20-12-31
TILLGÅNGAR		
A. Anläggningstillgångar	38 634	38 565
I. Immateriella anläggningstillgångar	18 126	8 373
II. Materiella anläggningstillgångar	1 462	11 100
III. Finansiella anläggningstillgångar	19 046	19 091
B. Bidrag till infrastruktur	-	-
C. Omsättningstillgångar	213 998	274 887
I. Förråd mm	23 546	32 616
II. Fordringar	76 383	80 939
III. Kortfristiga placeringar	13 018	-
IV. Kassa & Bank	101 051	161 332
S:A TILLGÅNGAR	252 632	313 452
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		
A. Eget kapital	57 050	45 574
I. Årets resultat	300	-9 750
II. Resultatutjämningsreserv	-	-
III. Övrigt eget kapital	56 750	55 324
B. Avsättningar	-	-
C. Skulder	195 582	267 877
I. Långfristiga skulder	-	-
II. Kortfristiga skulder	195 582	267 877
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER	252 632	313 452
Soliditet	22,5%	17,7%
Likviditet (kassalikviditet)	97,4%	90,4%

Medlemskommunernas årsavgifter

Medlemskommunernas årsavgift utgör cirka 17 procent av GR:s samlade intäkter 2020. Resterande del av omsättningen (83 procent) består av flera olika finansieringskällor, till exempel staten, EU, Västra Götalandsregionen samt medlemskommunerna genom samverkansavtal. Kostnadsnivån är anpassad efter finansieringen.

Årsavgiften för 2020 baseras på befolkningens storlek den 31 december 2018. Enligt SCB:s statistik var antalet invånare i Göteborgsregionen detta datum 1 028 248, vilket är en ökning med 15 679 invånare jämfört med året innan.

GR:s årsavgift fastställdes 2011 till 74,11 kronor per kommuninvånare. Inför 2018 höjdes årsavgiften till 75,52 kronor per invånare till följd av GR:s nya uppdrag som ansvarig för samordningen av kommunernas gemensamma agerande i hälso- och sjukvårdsfrågor på delregional nivå, samt för beredningsansvaret för det delregionala kollektivtrafikrådet (DKR). Nivån på årsavgiften föreslås vara oförändrad 2020. Befolkningsutvecklingen inom Göteborgsregionen ger dock en ökning av den totala årsavgiften till GR på 1,5 procent jämfört med föregående år.

Tabell 3. Årsavgiftens fördelning per kommun 2019–2020, {tkr}

KOMMUN	2019	2020
Ale	2 282	2 336
Alingsås	3 050	3 102
Göteborg	42 596	43 186
Härryda	2 825	2 855
Kungsbacka	6 192	6 294
Kungälv	3 331	3 405
Lerum	3 135	3 182
Lilla Edet	1 054	1 061
Mölnadal	4 993	5 147
Partille	2 861	2 903
Stenungsund	1 981	2 002
Tjörn	1 193	1 202
Öckerö	976	978
Summa	76 469	77 653

Organisationer som GR transfererar till

Av den totala årsavgiften till GR, som 2020 uppgår till 77 653 tkr, beräknas 37 procent (eller 28,12 kronor per kommuninvånare) att transfereras vidare till andra regionala organisationer. Detta är exklusive den engångspost som lämnas till Stiftelsen Korsvägen under 2020 om 12 500 tkr. Transfereringarna till Västkuststiftelsen och Västkom är rörliga och varierar utifrån antalet kommuninvånare.

Tabell 4. Transfereringar 2019–2020, {tkr}

ORGANISATION	2019	2020
ARC	33	33
BRG	20 000	20 000
Europa Direkt	200	200
GU Reväst	60	60
Göteborg & Co	1 100	1 100
ISGR	1 000	1 000
Mistra	400	400
Stiftelsen Korsvägen	-	12 500
Västkom	1 925	1 975
Västkuststiftelsen	3 760	3 872
Totalt	28 478	41 140

Airport Region Conference (ARC) är en ideell förening. Medlemmarna är regioner, kommuner och andra offentliga organisationer i Europa som har en internationell flygplats i grannskapet. Uppdraget är att balansera de ekonomiska fördelarna med att ha en flygplats i regionen mot dess miljöpåverkan och livskvalitet för medborgarna. Från och med 2019 delas detta uppdrag mellan GR och Härryda kommun.

Business Region Göteborg (BRG) är ett aktieföretag som är helägt av Göteborg stad. Uppdraget är att bidra till hög sysselsättning, investeringar och ett diversifierat näringsliv i Göteborgsregionens medlemskommuner. BRG och GR har sedan länge ett nära samarbete kring näringslivsutveckling som regleras i ett samverkansavtal.

Europa Direkt är EU-kommissionens informationsnätverk. Uppdraget är att kostnadsfritt sprida information om Europeiska Unionen till allmänheten och främja den lokala och regionala debatten.

GU Reväst är en enhet inom Handelshögskolan. Uppdraget är att genom seminarier, konferenser och samtal stärka banden mellan de olika aktörerna samt vara ett informationsforum och kontaktnät för regional forskning, både inom och utanför Västsverige.

Göteborg & Co är ett aktiebolag helägt av Göteborgs Stad. Göteborg & Co ska vara en, i internationell jämförelse, ledande samverkansplattform för destinationsutveckling. Samarbetet mellan Göteborg & Co och GR regleras i ett samverkansavtal som uppdaterades 2019.

Internationella skolan i Göteborgsregionen (ISGR) är ett aktiebolag som ägs helt av GR. Skolan startade 1997 i samverkan mellan de 13 medlemskommunerna, regionens näringsliv och universitet, eftersom det fanns ett stort behov av en internationell skola.

Mistra Urban Futures är ett internationellt centrum som sammanför forskare och praktiker inom hållbar stadsutveckling. GR är sedan tio år en av flera parter i konsortierådet. Rådet har tecknat ett nytt avtal, eftersom finansieringen från Mistra upphör enligt plan vid årsskiftet. Samtidigt byter verksamheten namn till Centrum för hållbar stadsutveckling (Centre for Sustainable Urban Futures).

Stiftelsen Korsvägen, där GR är en av stiftarna, äger Universeum. Under 2020 ska GR bidra med 12 500 tkr i utvecklingsbidrag. Hälften av dessa tas av det egna kapitalet och den andra hälften bidrar medlemskommunerna med.

Västsvenska kommunalförbundens samorganisation (Västkom) är en sammanslutning av kommunalförbunden i Västra Götaland. Uppdraget är att företräda och samordna kommunernas intressen på en regional nivå.

Västkuststiftelsen är en stiftelse vars huvudmän är Västra Götalandsregionen, Region Halland och GR. Uppdraget är att bevara och vårda den västsvenska naturen och stimulera friluftslivet.

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.